

Ўзбекистон — Грузия: ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИ — ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларида хабар қилинганидек, 8 март куни Грузия Республикаси Президенти Эдуард Шеварднадзе амалий таширф билан мамлакатимизга келди.

Тошкент аэропортида олиб мартабали меҳмон ва унинг рафиқасини Ўзбекистон Республикаси Президенти Исрол Каримов рафиқаси билан кутиб олди.

9 март куни Дурмон қароғида икки мамлакат давлат раҳбарларининг яқма-яқма учрашуви бўлди. Унда икки томонлама муносабатларни ривожлантириш, иқтисодий ҳамкорлик кўламлирини кенгайтириш, минтақавий хавфсизлик, жаҳонда юз бераётган долзарб воқеалар билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Ўзбекистон Республикаси ва Грузия Республикаси Президентларининг яқма-яқма учрашуви давом этаётган бир пайтда қароғонинг мажлислар залида икки мамлакат делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бошланди. Савдо-иқтисодий муносабатларни чуқурлаштириш, транспорт коммуникацияси соҳасидаги ҳамда икки мамлакат тедабиркорлари ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар мулоқотнинг асосий мавзуси бўлди. Икки мамлакат ўртасида товар айирбошлаш ҳажми йил сайин ортиб бораётгани сингари бугунги кунда ҳар томонлама ўзаро ишончга асосланган алоқалар ҳам тобора ривож топиб, стратегик аҳамият касб этаётгани музокараларда алоҳида таъкидланди. Меҳмонлар Ўзбекистон улкан иқтисодий имкониятлар мамлакатига эканини қайд эттиди. Икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий муносабатларни ривожлантиришга хизмат қиладиган аниқ амалий тақлифлар ҳам иштирокчилар эътиборига ҳавола қилинди.

Музокаралар нихоятга етган, Ўзбекистон Республикаси Президенти Исрол Каримов ва Грузия Республикаси Президенти Эдуард Шеварднадзени амалий учрашувида оид Протокол имзоланди. Ҳужжатга Исрол Каримов ва Эдуард Шеварднадзе имзо чекдилар.

Шундан сўнг Президентларнинг оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашуви бўлди. Маъбулот анжуманида икки мамлакатнинг ТРАСЕКА дастури доирасидаги ишчи хусусидаги саволга жавоб бера экан, мамлакатимиз раҳбари Транскавказ коридори Ўзбекистон учун улкан аҳамиятга молик таъбир жоиз бўлса, стратегик аҳамият касб этадиган масала эканини таъкидлади. Буюк йлпак йўлини тиклаш, ТРАСЕКА доирасида буюк амалга ошириладиган ишлар нафақат савдо-иқтисодий, балки катта сиёсий аҳамият ҳам касб этади, деди, жумладан, Исрол Каримов. Биргина ўтган йил Грузиянинг Потти порти орқали қариб 725 минг тонна юннинг мамлакатимизга ташиб келтирилганининг ўзбек унинг беқиёс аҳамиятга эга эканидан далолатдир. Зеро, Европа Иттифогини таркибдаги деярли барча давлатлар мазкур лойиҳада бажонидил иштирок этиш истганини билдираётгани ҳам беҳисоб эмас. Грузия Президентини ҳам мазкур масалага ўзининг ижобий муносабатини баён этган экан, Япония ҳукумати бу дастурга катта қизиқиш билдираётгани маълум қилди. Мен, деди Грузия раҳбари, бунга кунга кеча Японияга буюрган таширфим асосида тўла ишонч ҳосил қилдим.

Грузия телевидениеси муҳбирининг Грузия ва Ўзбекистоннинг МДХ коллектив хавфсизлик шартномаси юзасидан берган баёнотларига оид саволига жавоб бера экан, мамлакатимиз раҳбари айрим оммавий ахборот воситалари, хусусан, Россиядаги баъзи нашрларнинг чиқишлари, улардаги асосий талкилар кишини ажаблантирадиган даражада эканини айтиди. МДХ собиқ иттифокнинг тарихан қонуний инқирозидан кейин тузилган, мустақил, суверен давлатларнинг ҳаммуштарик эканини ёддан чиқармаслик лозим, деди давлатимиз раҳбари. Империянинг кулаши қай

олидан сизлар билан мулоқот чоғида: «Агар овоз бўлсан — овоз бўл, мустақил бўлсан — мустақил бўл, эркин бўлсан — эркин бўл» деган эдим. Сиёсий мустақилликка эришиш мумкин, лекин иқтисодий жиҳатдан эркин бўлмай тўла овозликни қўлга киритиш мумкин. Иқтисодий эркинлик бўлмас экан, бу давлатнинг буйинтуруғи бирининг қўлида деган гап. Ўзбекистон ҳеч қачон ана шундай буйинтуруққа буйини тугиб бермаслиги керак. Биз бугун айнан шу йўлдан кетмоқдамиз. Яъни ҳақиқий мустақилликка эришишга интилаётимиз.

Мустақил келажак барпо этишни бугун ҳарвойи маънода тушунадиганлар ҳам бор. Бироқ мустақиллик шундай нарсани, уни қаттиқ туриб ҳимоя қилиш лозим, керак бўлса, жонни фидо қилмоқ зарур. Тарихдан маълумки, ҳеч қайси давлат истиснола олинмас эришган эмас. Мустақиллик ўз қадрини, қимматини талас қилади. Ўзбекистон эркинликни қон тўкишларсиз, қўрбонларсиз қўлга киритди. Биз энди уни ҳар хил қуллардан ҳимоя қилмоғимиз даркор. Юртдошларимиз бугунги кунда овозлик нафасини бутун вужудлари билан ҳис қилмоқда. Энди биз бу тўғруни бутун онгимизга, шууримизга синдиришимиз зарур.

Шўрлар даврида бўлган ақдллик деган гап менга ёқмайди. Чунки ҳар бир овоз, эркин одамнинг ўзига хос фикри бўлади. Бу фикр бошқаларникидан бутунлай фарқ қилиши мумкин. Уни нухса сифатида қўриш эса шу? Ҳа, эркин эслолади. Мисол учун ақдларларнинг оилалик. Улар туғган йўлини, ёшнинг коммунистик ёшлардан унча фарқи йўқ, Чунки уларнинг ҳар иккаласи ҳам ўз фикрига эга эмас. Ақдларлар ҳам, коммунистлар ҳам онгига синдирилган нарсанинг моҳиятига эга олмайдилар, мағзини қамқайдилар. Бу гоялар меннинг ота-онамга, қариндош-уруғимга, кишлоғимга, қолларга, Ватанимга нима беради, деб ўйламайдилар. Жумладан, ақдларлар ўзига дастак қилиб олган халқларнинг тузиш ғояси йиғирма биринчи асрга қай даражада тўғри келиши мумкин? Умуман қиллар ўзини қандай туриб юртимизда ҳукмронлик қилишни истаяти? Ўшларимизни қул қилмоқчи? Уларни ўз фикрига эга бўлмаган, зомбисимон инсонларга айлантarmoқчи? Биз уларнинг мана шу қора ниятларини пучга чиқариш учун бугунги кунда ышларимизни соғлом фикрни қилиб тарбиялашга ҳаракат қилаётимиз. Улар ҳар бир воқеага ўз муносабатини билдири олиши лозим. Ҳар қим ўз фикрига эга бўлсин. Ушанда мулоқот ва бахс бўлади. Ундан эса ҳақиқий, тугал ва тўғри йўлни аниқлаш мумкин. Мен йиллар айтган гапимни яна қайтармоқчиман. Ўшларимиз биланлардан ақли, қучли ва билимли бўлиши керак. Улар келажакда албатта бахтли бўлишлари зарур.

Бугунги Грузиядаги аҳволга тўхталадиган бўлсак, шуни айтиш керакки, бу давлатдаги иқтисодий вазият биздан оғирроқ. Чунки мустақилликка эришгандан сўнг Грузияда Ўзбекистондан фарқи ўлароқ, келажакни барпо этиш бўйича аниқ, равшан келадиган дастур ишлаб чиқилмади. Фўқаролар уруши давр ва бошқа бир қанча муаммолар бунга икбор бермади. Бироқ давлат теласига Эдуард Шеварднадзенинг келиши бу ҳолатни ўзгартирди. Унинг халқро майдондаги бўруви, ватанпарварлиги, эъқо сибасатчилиги Грузияни аста-секин бу оғир аҳволдан қийишга олиб келаяпти.

Ўзбекистон ва Грузиянинг сиёсий ҳамда иқтисодий қарашлари бир-бирига ҳамоҳанглик ўзаро муносабатларимизнинг пойдеворидир. Мен мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар истикболини рақобатда эмас, айнан ҳамкорликда кўраман. Умуман, Грузиядек ишончли ва дўст давлатнинг шериклиги Ўзбекистон учун жуда фойдалидир.

Шўхрат УМИРОВ, Анвар КАРИМОВ, ЎЗА муҳбирлари, СУРАТДА: учрашу пайти.

Абдувоҳид Тўраев олган сурат.

ЖАҲОНДА

● Тбилисига амалий таширф билан келган Арманистон мудофаа вазири Вазген Саркисян Грузия мудофаа вазири Давид Телсадзе билан учрашиб, икки мамлакатнинг ҳарбий ҳамкорлик соҳасини ривожлантириш масалаларини муҳокама қилди.

● Вьетнамга таширф буюрган Куба ташиқ ишлар вазири Роберто Робайна вьетнамлик ҳамкасби Нгуен Нам Кам билан учрашди. Мулоқот пайтида ҳар икки мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техникани ҳамкорлик бўйича тузилган ҳукуматларо комиссиянинг иши юқори баҳоланди.

● Корея Халқ Демократик Республикаси Халқ мажлисига ўтказилган сайловларда овоз берувчиларнинг иштироки 99,9 фоизни ташкил этди. Сайловчиларнинг 100 фоизи бюллетенларда номлари қайд этилган номзодлар учун овоз берди.

● Молдованинг Конституциявий суди янги ҳукуматни ноқонуний деб тоғди.

● 15 март куни Косоводаги вазиятни барқарорлаштириш бўйича тинчлик конференциясининг иккинчи босқичи бошланди.

● Польша Президенти Александр Квасневский Бухареста давлат таширфи билан бориб, Руминия Президенти Эмил Константнеску билан учрашди. Учрашувида икки мамлакат ўртасида то маънодаги стратегик ҳамкорлик қарор топаётди, деди Польша Президенти.

● Кейинги етти кун мобайнида жаҳон бозорларида нефт нархи 12 фоизга кўтарилиди.

● Чехия меҳнат биржаларида рўйхатга олинган фўқаролар 430 минг кишига етди. Ҳозирги пайтда битта бўш ишчи ўрнига 12 нафар ишсиз даъвогарлик қилмоқда.

● Кеча афғонларнинг «Толибон» ҳаракати делегацияси толибонларга қарши коалицияда бўлган делегация билан музокаралар ўтказиш учун Туркменистонга келди. Толибонлар делегациясининг бошлиғи Воҳид Аҳмад ҳар қандай масалаларни муҳокама қилишга тайёр эканлигини билдирди. Ашгабаддаги музокаралар бугун бошланди.

● Ливия раҳбари Муаммар Каддафи ўзининг Мисрга қилган сафари пайтида «Локерби иши» деб аталган масала хусусида Миср Президенти Муҳаммад Хусни Муборак билан фикр алмашди.

● Камбоджада «кизиқ кхмер»ларнинг собиқ ҳарбий қуларли бош қўмондони Самака ҳарига олинди. У Пол Пот тарафдорларидан биринчи бўлиб қилган қонли жиноятлари учун суд олдида жавоб беради.

● Берлинда шаҳарни Германиянинг тўла ҳуқуқли пойтахтига айлантириш борасидаги ишлар қизгин олиб борилоқда. Рейхстагни таъмирлаш ишлари нихоятга етказилди, қиян келажакда немис парламентининг махсус мажлиси ўтказилди.

● АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг Марказий Америка мамлакатлари бўйлаб қилаётган сафари давом этмоқда. У ушбу таширф мобайнида Никарагуа, Сальвадор, Гватемала ва Гондурасда бўлиб, қиянда бу ерда урғи берган тропик тўфонларнинг ушбу мамлакатларга келтирган зарари ҳажмини аниқлайди.

● Германия ташиқ ишлар вазири Йошка Фишер АҚШни халқро ҳуқуқ меёрларини бузганликда айблади.

● Хитой боҳжонаси маълумотларига қараганда шу йилнинг январиди Россия Хитойнинг ўн та йирик савдо шериклари қаторига кирмади.

● Утган яқшанба қўни Россия Федерацияси ваколатхонаси ходимлари Грознийни тарқ этдилар.

● Ҳиндистон Ҳарбий-ҳаво қучларига қарашли АН-32 транспорт самолёти Дехлидаги халқро аэропорт теградида ҳалокатга учради. Олинган маълумотларга қараганда самолёт ичиди экипаж аъзолари билан қўшиб ҳисоблаганда 20 киши бўлган. Ҳозирга қадар самолёт парчалари остидан ҳалок бўлганларнинг 19 та жасади тортиб олинган. Ҳалокат сабаблари ҳалли аниқланганча йўқ.

● Канадада нихоятга етган фигурали ўш бўйича тўрт қитъа чемпионатида ўзбекистонлик спортчи Татьяна Малинина биринчи ўрнига эғлади.

Оллоҳ қалбимизга, юрагимизга

ҲАҚ ҲИДОЯТИ

Ўзбекистон Республикаси Президентини Исрол Каримовнинг «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги муҳбирининг саволларига жавоблари ҳақида ҳақиқатимиз қалбиди акс садо уюғотиб, «Оқшо» таширфига келаятган хатларда ана шу жавоблар ҳаммамизнинг қўнғидаги гап буғайгани таъкидланди. Қўнғида ана шундай дил сўзларини диққатинизга ҳавола этмоқдамиз.

Фахриддин ШУРИДИНОВ, Ўзбекистон ҳақ таълим ағалчиси, кекса муаллим:

— Йўлбошимизнинг «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги муҳбирининг саволларига қайтарган жавобларини ўқиб чиқиб, ундан нихоятда таъсирландим. Менинг ёшим ҳам тўқсонга бориб қолмоқда. Ана шу кечирган умрим давомида доимо ҳамма қатори менинг ҳам қалбимда ва юрагимда Оллоҳ бўлиб келди. Чунки Оллоҳ қалбимнинг қалбиди, юрагимда бўлса, у одамга ҳаммаша эзуг ишлар ҳамроҳ бўлади. Бинобарин қилув ва муборак дини исломда ҳамма эзуг ибодатлар, покиза ниятлар, хайрли дуолар, ҳақ хидмати ўздаи муассамдир.

16 февралдаги мудиш воқеалар ҳар биримизнинг юрагимизга ханжардек қадалди. Ана шундай бир пайтда баъзи хоржий матбуот нашрлари мукаддас ислом динимизнинг ҳақиқатини ўқиб ўқиб, унинг аниқлигини ҳолда бу масалага билиб-билимай арашдилар. Ана шу жиҳатдан олганда йўлбошимизнинг «Туркистон-пресс» ахборот агентлиги муҳбири саволларига қайтарган жавоблари шу масалага оидликни киритди. Президентимиз «Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» деб ҳамма Оллоҳ эди билан иш туттишимизни, йўлбошимизни тўғри йўл ҳақ йўл эканлигини кўрсатиб бердилар.

Тошкент шаҳрида юз берган қўруқчилик, амалга оширилган қабил жиноят бегоно ишлар ҳақида зомин бўлган, мамлакатимиз Президентини Исрол Каримовнинг ҳақиқат қилишдан маърузида гоят таъсирланиб, қалбим нафратга тўлади, юрагим ларзага тушди.

Қўнғилиқ қатори мен ҳам қирқ тўрт йил «Кизил империя» даврида яшадим... Биз тушган ўша «арава» эса аллақачон шалағи чиқиб бўлган, гилдирақларнинг гижирлашидан қўлоқ батанг, унинг «мунгли» қўнғишида эса «Биз қаёққа кетаямиз?» деган жавобсиз савол ётарди.

Оллоҳга шўқрлар бўлсинки, ўша «арава» тушиб, қўнғилиқ айтмайдиган жасур, мард инсон ҳам бор эди дунёда! Бу киши ўзбек халқининг танти ўғлини, халқимизнинг тоғдек таъвичига айланган муҳтарам Исрол Каримов эдилар.

Дунё тамаддунига азал-азалдан улкан алломалар, дунё тан берган, мунтазам ҳисоб-ҳисоб келган ҳукмронлар, лашкарбозиқлар, беназир қалам соҳибларини етказиб берган улқамиз яна ўз аниқлигимиз содиқ қолди. Буюклидан буюклик туғилгани сингари халқимиз то маънодаги буюк ва улғуров халқлар сирасида эканини яна бир қарра исботлади: мамлакатимиз учун маъсулоти тарихий паллада мушқулни осон қилувчи, йўлни юлдиз вазирафини ўтайдиган Юртбошимиз ўз хизматига қамарбаста қилиб қўйди.

Исрол Каримов давлат теласига келишлари билан боғлиқ мураккаб тарихий шарт-шароитни мўғуллар иттилоқи, Мовароуннаҳр халқини ҳолдан тойдирган оғир тарихий вазиятга қўнғиллаш мумкин. Маълумки, ҳали собиқ иттифок яшаш учун оғиб, жон бераётган чоғдак бошқа республиқалар қатори Ўзбекистон ҳам мушкул аҳволга тушиб қолган эди. Мана шундай оғир шарт-шароитда халқимизни тўғри йўлдан дадил бошлайдиган йўлбошимиз сува ва ҳаводий зарур эди ва бу тарихий маъсулотили вазифани юртпарвар Исрол Каримов ўз зиммаларига олдилар. Собиқ иттифок барҳам топмадан аввалроқ мамлакатимизда Президентлик вазифасини ҳорий этилиши ҳам Исрол Абдуғаниевичнинг чексиз жасоратидан далолат бериб турибди. Бу ҳа-

ли иттифок бўла туриб амалда Ўзбекистоннинг мустақил давлат сифатида эълон қилиниши билдиларди ва ўзига бош эгмаслик, ўз тақдирини ўзи белгилаш, ўзларнинг аниқлаш томон қўйилган қадам эди.

Мамлакатимиз мустақиллиги эълон қилиниши билан йўлбошимиз «Ўзбекистон — келажакки буюк давлат!» деб хитоб қилдилар ва ҳар биримизнинг вужудимизда мударб ётган улғу аждодларимиз руҳини уйғотишга интиладилар, бу ўз самараларини бераётганлигини бугун бугун ҳақ қўриб турибди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Исрол Каримовнинг раҳбарлигида ҳақон

сиёсий ва иқтисодий ислохотларни ёнма-ён амалга оширишнинг илоҳий эълони эди. Агар республикамиз аҳолисининг ақсариятини ёшлар, болалар ташкил этишини эътиборга оладиган бўлсак мамлакатимизда қучли иқтисодий сибасат юртилиши оқилона тутилаётган йўл эканлигига амин бўламиз. Иқтисодий муҳофаза, қучли иқтисодий сибасатга тўхталиб Президентимиз қиянда бўлиб ўтган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисида «Аҳоли иқтисодий ҳимоясини мен 1999 йилнинг биринчи ва энг муҳим устувор вазифаси, деб атаган бўлар эдим» деб эълон қилдилар. Шу пайтгача

собиқ иттифок республиқалари раҳбарларининг бирортасида аҳолини иқтисодий муҳофаза қилиш, ҳимоят барча аъзоларининг фаровонлигини таъминлаш бўйича қучли сибасат юртилиши ҳақида илғимийнинг республиқамиздаги аниқ режасини кўрмаганликларини жаҳондаги қўнғилга нуфузли арбоблар тани олдилар. Бу ҳол Юртбошимизнинг доно сибасатидан, унинг зўқолигидан фархланиш ҳисларини уйғотди.

Юртбошимизнинг қимматли фазилатларидан бири уларнинг ёш авлодини ҳақдор ва таълимли қилишдир. Ҳар бир оилани ўз оиласидек муҳофаза қилиш, ҳар бир болани ўз фарзандидек азиз билан мамлакатимиз раҳбари уларнинг ҳимоясини, қалқонидир. Шунинг учун ҳам Исрол Каримов Тошкентда юз берган ҳуқуқий оқибатлари тўғрисида гапириб, «Мамлакатдаги барча болалар менинг фарзандларимдир» деганларидеда юртимизда истикомат қилувчи ҳар бир фўқаронинг ва энг аввало, ота-онанинг қалби жўнбушга келди.

ДАВРОН ЭЛИНИНГ ЖИСМИДА ЖОН БЎЛФИЛ...

Хизмат вазифам билан қўнғилча хоржий элларда бўлганман. Президентимиз тўғрисидаги қўнғилдан қўнғил хонисона фикр-мулоқазларни эшитишимга тўғри келган. Ана собиқ иттифок республиқалари раҳбарларининг бирортасида аҳолини иқтисодий муҳофаза қилиш, ҳимоят барча аъзоларининг фаровонлигини таъминлаш бўйича қучли сибасат юртилиши ҳақида илғимийнинг республиқамиздаги аниқ режасини кўрмаганликларини жаҳондаги қўнғилга нуфузли арбоблар тани олдилар. Бу ҳол Юртбошимизнинг доно сибасатидан, унинг зўқолигидан фархланиш ҳисларини уйғотди.

Юртбошимизнинг қимматли фазилатларидан бири уларнинг ёш авлодини ҳақдор ва таълимли қилишдир. Ҳар бир оилани ўз оиласидек муҳофаза қилиш, ҳар бир болани ўз фарзандидек азиз билан мамлакатимиз раҳбари уларнинг ҳимоясини, қалқонидир. Шунинг учун ҳам Исрол Каримов Тошкентда юз берган ҳуқуқий оқибатлари тўғрисида гапириб, «Мамлакатдаги барча болалар менинг фарзандларимдир» деганларидеда юртимизда истикомат қилувчи ҳар бир фўқаронинг ва энг аввало, ота-онанинг қалби жўнбушга келди.

қилганимиз, буюк алломаларимизнинг тавааллуқ салларини дунё нифқонда нишонлаганимиз, уларнинг эски замонда севокти бўлиб қолган абадий масканларини чинакам зийратгоҳларга айлантириганимиз — буларнинг барчаси халқимизнинг дини исломга меҳр-муҳаббатни, ҳурмат-эҳтирмининг яққол тасдиғи эмасми, ахир?!

Исрол Каримовга яна ҳос бўлган фазилади — танглик, ўз халқининг гами учун қайтариш 16 февраль Тошкент воқеалари муносабати билан бўлган йилгидаги нутқида янада яққол намоён бўлди.

Бошимизга тушган қайғули қўнғилларда Юртбошимизга ҳос бўлган вазирилик, зарур пайтларда энг тўғри хўласа чиқара бил, тўғри сўзни айти билиш салохияти халқимизга далда бўлди, унинг руҳини кўтарди. Мудиш воқеалардан сўнг сал ўтайи очилган мажлисини — Исрол Каримовнинг залда ўтирилганга қараб «Нимага хомуш қилдилар?», деб бошашлари, онингми айтганда ҳар бир фўқарони ларзага келтирди. Шу бў сўзларини тинлар эканман, ўпкам тушиб, қўларимдан беихтиёр эш қуйила бошлади. Ана кишиларга меҳрибонлик қилиш, ҳақ отаси бўлиб элнинг ўқисган қўнғилини кўтариш, бошини шилашининг олиё номунаси!

Исрол Каримовнинг ушбу сўзларини қайта-қайта шууридан ўтказар эканман, ул азоти сўз зарғари, дегим келди. Қайси вазири муносабати билан бўлган йилгидаги нутқида янада яққол намоён бўлди.

Бошимизга тушган қайғули қўнғилларда Юртбошимизга ҳос бўлган вазирилик, зарур пайтларда энг тўғри хўласа чиқара бил, тўғри сўзни айти билиш салохияти халқимизга далда бўлди, унинг руҳини кўтарди. Мудиш воқеалардан сўнг сал ўтайи очилган мажлисини — Исрол Каримовнинг залда ўтирилганга қараб «Нимага хомуш қилдилар?», деб бошашлари, онингми айтганда ҳар бир фўқарони ларзага келтирди. Шу бў сўзларини тинлар эканман, ўпкам тушиб, қўларимдан беихтиёр эш қуйила бошлади. Ана кишиларга меҳрибонлик қилиш, ҳақ отаси бўлиб элнинг ўқисган қўнғилини кўтариш, бошини шилашининг олиё номунаси!

Исрол Каримовнинг ушбу сўзларини қайта-қайта шууридан ўтказар эканман, ул азоти сўз зарғари, дегим келди. Қайси вазири муносабати билан бўлган йилгидаги нутқида янада яққол намоён бўлди.

Бошимизга тушган қайғули қўнғилларда Юртбошимизга ҳос бўлган вазирилик, зарур пайтларда энг тўғри хўласа чиқара бил, тўғри сўзни айти билиш салохияти халқимизга далда бўлди, унинг руҳини кўтарди. Мудиш воқеалардан сўнг сал ўтайи очилган мажлисини — Исрол Каримовнинг залда ўтирилганга қараб «Нимага хомуш қилдилар?», деб бошашлари, онингми айтганда ҳар бир фўқарони ларзага келтирди. Шу бў сўзларини тинлар эканман, ўпкам тушиб, қўларимдан беихтиёр эш қуйила бошлади. Ана кишиларга меҳрибонлик қилиш, ҳақ отаси бўлиб элнинг ўқисган қўнғилини кўтариш, бошини шилашининг олиё номунаси!

Исрол Каримовнинг ушбу сўзларини қайта-қайта шууридан ўтказар эканман, ул азоти сўз зарғари, дегим келди. Қайси вазири муносабати билан бўлган йилгидаги нутқида янада яққол намоён бўлди.

Бошимизга тушган қайғули қўнғилларда Юртбошимизга ҳос бўлган вазирилик, зарур пайтларда энг тўғри хўласа чиқара бил, тўғри сўзни айти билиш салохияти халқимизга далда бўлди, унинг руҳини кўтарди. Мудиш воқеалардан сўнг сал ўтайи очилган мажлисини — Исрол Каримовнинг залда ўтирилганга қараб «Нимага хомуш қилдилар?», деб бошашлари, онингми айтганда ҳар бир фўқарони ларзага келтирди. Шу бў сўзларини тинлар эканман, ўпкам тушиб, қўларимдан беихтиёр эш қуйила бошлади. Ана кишиларга меҳрибонлик қилиш, ҳақ отаси бўлиб элнинг ўқисган қўнғилини кўтариш, бошини шилашининг олиё номунаси!

Исрол Каримовнинг ушбу сўзларини қайта-қайта шууридан ўтказар эканман, ул азоти сўз зарғари, дегим келди. Қайси вазири муносабати билан бўлган йилгидаги нутқида янада яққол намоён бўлди.

Бошимизга тушган қайғули қўнғилларда Юртбошимизга ҳос бўлган вазирилик, зарур пайтларда энг тўғри хўласа чиқара бил, тўғри сўзни айти билиш салохияти халқимизга далда бўлди, унинг руҳини кўтарди. Мудиш воқеалардан сўнг сал ўтайи очилган мажлисини — Исрол Каримовнинг залда ўтирилганга қараб «Нимага хомуш қилдилар?», деб бошашлари, онингми айтганда ҳар бир фўқарони ларзага келтирди. Шу бў сўзларини тинлар эканман, ўпкам тушиб, қўларимдан беихтиёр эш қуйила бошлади. Ана кишиларга меҳрибонлик қилиш, ҳақ отаси бўлиб элнинг ўқисган қўнғилини кўтариш, бошини шилашининг олиё номунаси!

БАРКАМОЛ ШАХС КАМОЛОТИ

Асримиз бошида буюқ маърифатлар-вар ётувчи, жадидлар ҳаракатининг раҳ-намоларидан бири Абдулла Авлоний тар-бия ҳақида шундай деб ёзган эди: «Тар-бия биз учун ё ҳайт - ё мамот, ё нажат - ё ҳалокат, ё саодат - ё фалокат ма-саласидир». «Абдулла Авлонийнинг бу сўз-лари, — деб таъкидлаган эдилар Президентимиз Ислам Каримов, — асримиз бо-шида миллатимиз учун қанчалик, балки унда ҳам кўра муҳим ва долзарбдир».

материаллари талабалар ўртасида чуқур тах-лил қилинди, атрофлича ўрганилиб чиқилди ва амалий тадбирлар белгиланди. Профессор-ўқитувчилар талаба ва ёшлар агар келажакка тегарли бўлиб бекимок-чи эканми, бунда бизга йўлбошимиз асар-лари асосий омил эканлигини назарда тут-ган ҳолда, бу асарларга қайта-қайта му-рожаат қилиш кераклиги бугунги кун талаби, давр талаби эканлигини назарий ва амалий жиҳатдан изоҳлаб бердилар.

Зеро, йўлбошимиз таъкидлаганларидек, «...ёшларнинг онгига шундай фикрни синг-дириш керакки, улар ўртага қўйилган маъ-садларга эришиш ўзларига боғлиқ экан-лигини, яъни бу нарсани уларнинг собиққада, ғайрат-шижоати, тўла-тўқис фидокорлиги-га ва чексиз меҳнатсеварлигига боғлиқ экан-лигини англаб етишлари керак». Шу ўринда йўлбошимизнинг 16 февралда Тошкент-юз берган воқеалар муносабати билан ёш-ларимизга билдирган катта ишончлари, улар тўғрисида кўрсатаётган оталарча ғамхўрлик-ларини ҳам алоҳида таъкидлаш даркор.

Бинобарин шунини мамнуният билан айтиш керакки, талабаларимиз Президентимиз асарларини, доно маслаҳат ва йўл-йўриқла-рини нафақат машғуллар тарзида, нафа-қат профессор-ўқитувчилар ёрдамида, бал-ки бевосита ўзлари ҳам муваққил тарзда ўр-ганиш имкониятига эга бўлмоқдалар.

Уз келажакимизни ўз қўлимиз билан ку-раётган бир пайтда, баркамол авлод келаж-гаги — Ватан манфаатлари билан мушта-рак, юксак маънавиятли баркамол инсонлар-ни тарбиялаш билан боғлиқ. Бир сўз билан айтганда эркин фуқаро — онгли яшайдиган, муваққил фикрга эга бўлган шахс маъна-виятини камол топтириш бизнинг бош мил-лий гоёмиз бўлиши зарур. Зеро, баркамол ёш авлод — келажакимиз тараққиётининг пойдеворидир!

Институтимизнинг барча факультетлари-да, шу жумладан, бизнинг фундаментал фан-лар факультетимизда ҳам декан, доцент Шавкат Нуруллаев иштирокида «Ўзбекистон тарихи ва маданиятшунослик» кафедраси профессор-ўқитувчилар билан ҳамкорликда конференция материалларининг таҳлили юзасидан I-II курс талабалари билан гуруҳ-ларда суҳбатлар уюштирилди. Конференция

Илҳомжон ҚАЛАНДАРОВ,
Тошкент кимё технология институтининг
ўқитувчиси.

Хамкорлик ЯНА БИР ДЎСТЛИК ЖАМИЯТИ

Ўзбекистон хорижий мамлакатлар билан дўст-лик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари кенгашида шу кунга қадар ўттиздан ортиқ давлат-лар билан дўстлик жа-миятлари тузилиб, айни ҳолда ўз низомида му-вофиқ самарали фаолият кўрсатмоқда.

Яқинда ана шу жамиятлар кенгашида яна бир, яъни «Ўзбекистон — Бельгия» дў-стлик жамиятини тузиш ҳа-қида таъсис мажлиси бўлиб ўтди. Унда жамиятлар кен-гаши аъзолари, ташкилотчи-лар, бир қатор олим ва ом-мавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди. Таъсис мажлисида мазкур дўстлик жамиятининг раҳбар ходимлари ва унинг аъзола-

ри аниқланиб, ўз навбатида Низоми ҳам қабул қилинди. Шунингдек, сўзга чиққанлар бугунги кунда бу икки дав-лат ўртасида ҳар томонлама алоқалар янада ривожланиб бораётганлигини айтиб, ш-бу тузилган дўстлик жамия-ти ҳам ана шу хамкорликин-инг амалий бир кўрinishи эканлигини таъкидлаб ўтди-лар.

Очил ҲАЗРАТОВ.

Президентимиз Ислам Каримовнинг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг 1998 йил айларида 1999 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Ўзбекистон Мажлисида қилган маърузасида эришилган ютуқлар билан бир қаторда, йўл кўйилган нуқсонлар ҳамда уларни бартараф этиш йўллари рўй-роқ айтиб ўтилди. Эришилган ютуқларимизни бой бериб қўйма-лик муҳим вазифа эканлиги ҳам алоҳида таъкидланди. Мажлисида қўрилган масалаларни пойтахтимиз-да фаолият кўрсатаётган кўп-ла корхоналар жамоаларини ҳам ўз вазифаларини чуқур англашга ундамоқда.

— дейдилар Юртбошимиз, — иқтисодийнинг таркибий жиҳатдан ўз-гартiriш дастурининг бажарили-шини таъминлаш, корхоналарни техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш ва модернизациялаш, рақобатбар-дош ишлаб чиқариш тизимларини бунёд этиш ўта муҳим масалалардир».

риklarимиз 50 фоиз улуш қўшган-лар. Асосан замонавий типдаги ётоқ-хона мебелларини тайёрлаш билан шуғулланамиз. Президентимиз ўз маърузаларида эришилган ютуқ-лар ҳақида гапирар эканлар: «Энди шундай қилиш керакки, бу ютуқ-ларимизни бой бериб қўймайлик, аксинча, ўсиш, ривожланиш жа-раёни изчил ва муқаррар тус ол-син...» деб алоҳида таъкиддилар.

Корхонаимизнинг 75 нафар иши-хизматчиси ҳам йилдан йилга муваф-фақият сари интилиб, мамлакатимиз аҳолиси учун зарур, импорт ўрнини босадиган мебеллар тайёрлашга ин-тилоқдалар. Утган йили 87 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга эришдик. Бу йилги режамиз эса яна-да юксак. 270 миллион сўмлик ётоқ-хона мебелларини тайёрлаб, унинг анчагина қисмини Козогистонда очилган савдо уйи Орқали хорижа-га сотамиз. Италиядан келтирилган за-монавий технология билан жиҳоз-ланган цехимизда бунинг учун бар-ча имкониятлар мавжуд. Мақсадимиз эса ўз маҳсулотларимиз билан Ўз-бекистонни жаҳонга танитиш, мам-лакатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтиришга муносиб улуш қўшиш.

● Мурод Мусашайхов, «Империя» Ўзбекистон — Англия — Туркия қўшма корхонаси таъсисчиси: — Президентимиз Ислам Каримов ўз маърузаларида 1999 йилнинг 6 та устувор йўналишлари ҳақида тўхталиб, уларнинг ҳар бирини аниқ таърифлаб бердилар. «Учинчи устувор йўналиш,

ган цехимиз эса тўла таъмирдан чиқ-ди. Ишчиларимизнинг барчаси ғайрат-ли ва шижоатли ёшлар. Улар ишимиз-нинг бош мезони сифат эканлигини доим ёлда тутдилар. Энг асосий мақ-садимиз эса янги линия янги тушган маҳсулотимиз — девор гулқозонла-рини нафақат юртимизда, балки хориж-да ҳам сотиш. Бунинг учун барча им-кониятларимиз, куч ва шижоатимиз етарли.

● Қобилжон Яхёев, «Дневиди» Ўзбекистон — Латвия қўшма корхонаси раҳбари: — Қўшма корхонамиз 1996 йилда ташкил этилган бўлиб латвиялик ше-

Шарофат БАХРОМОВА ёзиб олди.

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАДИ

Мамлакатимиз иқтисодий ривожлантиришда чет эл сармояларини жалб этган ҳолда муваффақият билан фао-лият кўрсатаётган қўшма корхоналарнинг ҳам хиссаси сал-моқлидир. Шу ўринда пойтахтимизда фаолият олиб бораёт-ган «Ўзкеймаш» Ўзбекистон — Америка қўшма корхонасида олиб бораётган ишларни алоҳида таъкидлаш лозим.

Пахтакорларга мададкор бўлиб, уларни янги замонавий техника билан таъминлашга муносиб улуш қўшаётган ушбу қўшма корхонанинг қуввати йил сайин ўсиб бормоқда. Бу йил жамоа ахли пахта йигим-терим мавсумига 300 та «Кейс» туркумидаги горизонтал шпинделли пахта териш агрегатларини тайёрлаб беришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Айни кунларда ана шу ниятни амалга ошириш бо-расида саъй-ҳаракатлар олиб борилмоқда.

Мутахассисларнинг талаби эътиборга олиниб, 1997 йил-да янги туркумдаги замон талабларига жавоб берадиган пахта териш машиналарини тайёрлаш учун «Ўзкеймаш» корхонаси ташкил топган эди. Дастлаб синов тариқасида ана шундай юксак унумли агрегатлардан 48 таси — Ўзбе-кистон шароитига мослаб ишлаб чиқарилди. Утган бир ярим йил давомида эса корхона қуввати 6 бараварга ошди. Шу-ни алоҳида таъкидлаш жоизки, ҳозирда қўшма корхонада асосан ўзбекистонлик ёшлар фаолият кўрсатиб, касб маҳор-атларини намойиш этмоқдалар.

Бугунги кунга режаланган мақсадга эришиш йўлида ишлаётган ички-хизматчилар йил бошидан бун 50 тадан ортиқ пахта териш машинасини йигиб тайёр ҳолга келтир-дилар. Корхонада ҳар ойда 25 та машина тайёрлаш учун буюртма бор. Буюртмалар ўз вақтида ва сифатли қилиб адо этилмоқда.

Жамонинг келгуси режалари ҳам юксак: 1999 — 2002 йилларда Тошкент кишлоқ хўжалиги машинасозлиги заво-дида яна пахта териш машинаси бункери ва ҳайдовчи каби-насини, «Техноло» бирлашмасида машинанинг пластмасса қисмларини, шу жумладан сизим бақларини, Янгийўлдаги «Нормал» корхонасида металл қисмларини, Жиззах аккумуля-тор заводида зарар берувчи батареяларни, Қувасой заво-дида ойна жиҳозларини, Тошкент мотор заводида эса див-гательларни тайёрлаш кўзда тутилган. Буларнинг барчаси амалга охша, машиналарни асосан республикамизда иш-лаб чиқариш имконияти туғилади. Демак, корхонанинг қу-вати янада ортиб, пахта териш машиналарини нафақат рес-публикамиз пахтакорлари учун, балки Хамдўстлик ҳам, хориж давлатларига экспорт қилиш имконияти яратилади. Чунки ҳо-зирда корхона аҳолига хориждан ҳам буюртмалар тушмоқда.

Корхона мутахассисларининг таъкидлашларича, корхона-да ягона компьютер тизими яратилмоқда. У қўшма корхо-нани «Кейс» корпорацияси ҳамда бошқа корхоналар билан боғлайди. Шу ерда тайёрланган бутлов қисмларини экспор-т қилиш орқали мамлакатимизнинг валюта жамғармасини ривожлантиришга хизмат қилиш мўлжалланмоқда. Демак, ушбу қўшма корхона талаби асосида бутлов қисмлари тайёр-лаш бошланса, жамоада ишлаб чиқариш қувватини яқин йиллар ичида 10 баробар ошириш имконияти мавжуд. Шу-ни айтса керак-да «Излаган имкон топади» деб.

Шоира ИСМАТОВА.

Кўп қаватли кўркам бинолар шахримиз кўрқига янада чирой бахш этмоқда. Рустам Шарипов олган сурат.

Биз ва жаҳон МУСТАҲКАМ АЛОҚАЛАР

Шахримиз ички идоралари тизимида хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибала-рини ўрганиш, уларни ҳаётга татбиқ этиш мақсадида делегациялар айирбўлаб турши зайрли аъёлани тусига кирган.

гация таркибидан тадқиқот ва режалашти-риш, гиванд моддаларнинг ноқонуний айланмаси билан кураш, хотилликлар бўли-ларининг масъул ходимлари ўрин олган бўлиб, таширф давмида Сан-Антонио шаҳри полицияси ходимлари пойтахт милицияси идора ва бўлими, туман ички ишлар бўлими-ларининг иш усуллари билан танишдилар. Шунин-гдек, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги академиясида бўлиб ўқув-услубий негиз, таълим бериш дастурлари ва усуллари билан ҳам бевосита танишдилар.

Жумладан, бу гал пойтахтда Полиция бошқармаси тадқиқот ва режалаштириш бў-лими бошлиғи капитан Лоренс Берни бош-чилигида Американинг Техас штати Сан-Ан-тонио шаҳри Полиция бошқармаси делега-цияси амалий таширф билан бўлди. Деле-

(Ўз мухбиримиз.)

«ОТАЙЎЛ» — ХИЗМАТИМИЗДА

«Ўзавтосаноат» ас-социацияси мутахассис-ларининг изланишлари бугунги кунда ўз сама-расини кўрсатиб туриб-ди. Агар эътибор қил-ган бўлсангиз чиройли, бежирим мидибусларни-нг сони шахримиз кўча-ларида анча кўпайиб қолди. Бу мидибуслар «Отайўл» номи билан аталиб, улар Самарқанд автотранспорт за-водида ишлаб чиқарила бошланди.

Бу заводда Ўзбекистон — Туркия автосаноатчила-рининг хайрли ишлари ту-яфайли турли хилдаги ми-нибуслар, юк ташувчи ма-шиналар вужудга келди. Заводнинг барпо бўли-шида Ўзбекистон томони-дан «Ўзавтосаноат» ас-социацияси, Туркия томони-дан «Коч Холдинг» йирик компанияси муассислик қилди. Умумлаштирилган номи «СамКочавто» қўш-ма корхонаси деб юрита-ла бошланди. 1997 йилда корхонани қуриш учун ҳа-ракат бошланган бўлса, 1998 йилнинг сўнги чо-рагида дастлабки миди-буслар ишлаб чиқарилди. Бундай имконият ва му-ваффақият нафақат Ўзбе-

Табирлар ЕШЛАР ТАРБИЯСИГА БАҒИШЛАБ

Чинобот санаторийси маъмурияти ва Юнусобод тумани Отчопар маҳалла хо-стини қизлар кенгаши ўтказган табир доллар масалга бағишланди. Табирда ёшлар тарбияси-га эътибор, уларни қадриятла-римизга, буюқ алломалари-миз, олимларимизга ҳурмат, ота-оналарга муҳаббат, Ватан-га садоқат руҳида тарбиялаш ҳақида гапирилди.

Ваҳоб ТОЖИЕВ.

Сўнги кунларда тахририятимизга келёт-ган мактубларнинг кўпчилигида оқшомхоналар: «Ённинг нархи дўконларда нега ҳар хил?», «Ас-лида у неча сўмдан сотилиши керак?», «Нарх-навоини муқобиллаштириб турадиган мутасад-ди ташкилотлар борми?», «деган саволлар бил-ан мувожабат қилишиб, шу ҳақда тушуни-риш беришимизни илтимос қилишган. Ана шу талабни инобатга олиб биз Тошкент шаҳар ҳокимилик савдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва ҳақ истеъмоладан моаллари ишлаб чиқариш депар-таментини бошлаганининг ўринбосари Саидазим Саидхмедов билан суҳбатлашдик.

— Оқшомхоналар мутлақо ҳақ, — дейди Саи-дазим Саидхмедов бизга тушунтириш бе-риб. — Чунки сўнги йилларда аҳолининг ўсиб бораётган талабини ҳисобга олиб ўсимлик ёғининг турлари кўпайди. Олдинлари кўпроқ пахта ёғи билан савдо қилинган бўлса, энди-ликда бу маҳсулот билан бирга савдо пеш-тахталарига соя билан пахта ёғи аралашма-сидан тайёрланган «Ўзбекистон» ёғи ҳам чиқар-илмоқда. Ва яна бошқа турдаги ёғ маҳсу-лотлари ҳам мавжуд.

— Ҳар иккала маҳсулот нархи ўртаси-да қанча тафовут бор? — Масалан, пахта ёғининг тортиб сотила-диган тозаланмаган нархи 276 сўм қилиб бел-гиланган бўлса, тозаланган 336 сўм туради. Худди шунингдек «Ўзбекистон» ёғининг нар-хи ҳам 348 ва 392 сўм қилиб белгиланган. Бундан ташқари бу маҳсулотларнинг иши-идалиши ҳам дўкон пештахталарида кўп-лаб учрайди. Шишали пахта ёғи (идишсиз) 176 сўмдан, «Ўзбекистон» ёғи эса (идишсиз) 206 сўмдан сотилмоқда.

— Савдо корхоналари бу маҳсулотлар-нинг устига қанча фоиз қўшимча нарх қўйишга ҳақли?

— 20 фоизга устама нархга руҳсат этил-ган. Лекин бундан тушадиган фойданинг 6,5 фоизи маҳсулотни сотувга чиқарган корхона-лар ҳисобига, 13,5 фоизи эса савдо ташки-лотлари ҳисобига тушади. Ҳозир бизда чакан корхоналарнинг сони кўпайиб кетган. Улар ҳам ўз ҳолича турли жойлардан маҳсулот кел-тириб сотишни назардан қочирмаслик ке-рак. Бир сўз билан айтганда ҳозирда шахри-мизда умуман ўсимлик ёғи савдоси бўйича муаммо йўқ. Дўконларда унинг 3-4 турини му-рожат қилиш мумкин. Шу ўринда рақамларга му-радат қилсак масала янада ойдинлашади. Бир чоракда шаҳар бўйича 3 минг 800 тонна ёғ олинган бўлиб, шундан 2900 тоннаси тортиб сотиладиган, 900 тоннаси эса қадокланган маҳсулот. Бу белгиланганидан анча ортиқ.

Минг бор эшитганидан бир марта кўрган аф-зал деган мақолага амал қилиб шахримизнинг бир неча савдо нуқталарида бўлдик, маҳсу-лот сотуви билан қизиқдик. «Юнусободсавдо» улгуржи-чакана савдо ишлаб чиқариш жамоа корхонаси ихтиёрида 25 та дўкон бор. Улар туманининг турли то-монларида жойлашган. Корхона раиси ўрин-босари Акмал Абдуназаровнинг айтишича бир

ойлик ёғ маҳсулоти режа бўйича 25-30 тон-на бўлишига қарамай корхона соҳибига 51 тонна ёғ ўтказилган. Шундан 25 тоннаси пахта ёғи, 10 тонна 700 килограмми эса ўсим-лик ёғи, 7 тонна 200 килограмми «Ўзбеки-стон» фирмали ёғи, 5 тоннаси маргарин ёғи-ни ташкил этади.

Корхонанинг Солиҳ Каримов бош бўлган 32-дўконда бўлдик. Муъжазгина дўкон пеш-тахталарида турли маҳсулотлар бартариб ўрин олган. Биргина ёғ турининг ўзидан беш хили мавжуд. Нархлари ҳам тариф бўйича белгиланган.

— «Ўзбекистон» ёғи бироз қимматроқ бўл-

лардан сўрасак: «Билмаймиз, бизга шу нархда сотин» дейишдан нарига ўтишмайди. Пахта ёғи ҳам шунақа асосатда — 315 сўм. У тариф-да белгиланган баҳога тўғри келмайди. Дўкон мудирини сўрасак «Қаёққадир чиқиб кетган» дейишди. Унинг ёрдамчиси Саида Тошматова эса бизга бу хусусда аниқ маълумот беролма-ди.

Ҳамза туманидаги Ғайрат Жабборов вақтин-ча мудирик қилаётган 37-дўконда шишали ёғ-нинг нархи 225 сўм деб ёзиб қўйилган. Лекин бу нархга идишнинг баҳоси қирадимми ёки йўқ-ми бунеч хеч ким билмайди.

Яккасарой туманидаги «Саида» жамоа кор-хонасида (мудир Лидя Тимофеева) эса ёғ маҳ-сулоти танқис. Сотувчилар пештахтага бири-га идишли пахта ёғини териб қўйишибди. Унинг ҳам ёрлиги йўқ.

— Нега ёғнинг нархи йўқ? — сўраймиз со-тувчидан.

— Кечирасиз, паस्ता тушиб кетибди.

Тадбиримиз давомида бунақа «паस्ता тушиб кетган» ёрликларнинг анча-мунчасини кузатдик. Албатта текширувда кўп-лаба намунали савдо нуқталарида ҳам бўлишимизга тўғри келди. Улар жумласига Чилонзордаги «Даврон» хусу-сий фирмаси (директори Латифжон Саида-лиев), «Арофат» фирма-дўкони (мудир Бур-хонбек Тўғонбеков), «Шофайз» хусусий фир-маси (мудир Абдуғофур Исмоилов)ларни ки-ритиш мумкин.

Айниқса бизга «Мирободсавдо»га қарашли 2-дўкондаги (мудир Нуриддин Курбонов) тар-тиб-интизом ёқди. Очиғи ушбу дўкон шахри-миздаги унча-мунча супермаркетлардан қолиш-майди. Харидор бу ердан истаган маҳсулот-ларни топиши мумкин. Улар пештахталарга чи-ройли ва бежирим қилиб териб қўйилган. Одамлар билан ҳаммиса гавжум дўкон файзли ва озода.

— Айниқса ҳозир шахримизда грип касал-лиги кучайган пайтда озодагарчиликка катта эътибор беришми, — дейди дўкон мудири биз-га. — Фаррошларимиз ҳар соатда залли ар-тиб, тозалаб туришади. Умуман озиқ-овқат дў-конларида биринчи навбатда озодагарчиликка диққат қаратилгани яхши деб ўйлайман.

Хулоса шуки, дўконларимизда барча турда-ги маҳсулотлар, айниқса ёғ бисёр. Уларнинг чекланган нархи ҳам аниқ қилиб белгилаб қўйилган. Лекин беш кўл баравар бўлмагани-дек, қундалик ҳаётимизда ҳали ҳам дўкондор-лар орасида баъзи кўзбўямачиликлар, энг ёмо-ни харидорлар ҳақида хиёнат қилишдек яра-мас иллатлар учраб туради. Истардикки дў-конга харид учун келган мижоз ў ердан мам-нун бўлиб чиқсин. Бу вазифанинг уддасидан чиқиб савдо ходимлари қўлидан келади. Бу-нинг учун уларда аввало масъулият ва ҳафса-ла бўлиши керак. Лекин ана шу масъулият ҳис-си ҳамма жойда етарли даражада эмаслигига тадбиримиз давомида амин бўлдик ва савдо ходимларида масъулият ҳиссини кучайсин, деган эзгу ният билан мақоламизга сўнги нуқтани қўйдик.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Хар йилгидек майдондаги қурилиш-тиклаш ишларини амалга ошириш «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли «Туронқурилиш» хиссадорлик жамияти бунёдкорлари зиммасига юкланган. 80 нафарга яқин турли касб эгаларининг сай-ҳаракатлари боис майдонда охириги тайёргарлик юмушлари амалга оширилмоқда.

— Халқимиз тарихида ҳамisha ўзининг ёрқин изларини қолдириб келётган, биз учун азиз саналмиш Наврўз байрамига тайёргарликнинг энг масъулиятли нуктасида ишлаш зиммасига юкланганидан фахрланамиз, — дейди хиссадорлик жамияти раиси Мухтор Ҳабибуллаев. — Шу боис ҳам ишни 3 сменада ташкил этдик. Бу ишга энг малакали курувчиларимизни жалб этганлигимиз тўғрисида ҳам барча юмушлар ўз вақтида сифатли қилиб бажарилмоқда. 3500 томошабинга мўлжалланган ўриндиқлар ўрнатиб бўлинди, минбар ва йўлаклар тайёрланди. Шунингдек, байрам файзини таъминловчи минора ва кўприклар, 8 та чархпалак, арғимчоқлар,

МИЛЛИЙ БОҒ БАЙРАМ ТАРАДДУДИДА

Сени соғиндик, Наврўз!

Ўзда миллий қадриятларимизни жамулжам этган, қалбларимизга ўзгача шуккухонадонларимизга файзу тароват олиб келувчи файзли байрамимиз — Наврўзнинг кириб келишига ҳам санокли кунлар қолди. Бутун борлиққа жон ато этиб, дилларни яратувчи қутлуғ айём тантаналари ҳар йили пойтахтимиздаги Ашиер Навоий номи Миллий боғдан бошланиб, бутун мамлакатимиз бўйлаб акс садо беради. Миллий боғдаги тайёргарлик ишлари билан танишганимизда бунинг яна бир бор гувоҳи бўлдик.

ёритиш мосламалари, ҳавозаларга ўрнатиладиган ёритиш чироқлари тайёр холга келтирилди. Бу ишларнинг барчасини бажаришда бунёдкорларимизга ёрдамчи пудратчилар ҳам сидқидилдан ёрдам беришмоқда. Айниқса, 1-механизация бошқармаси кранчилар, электрчилар ўз вазифаларини тўла адо этишяпти.

Миллий боғдаги майдонда тайёргарлик ишларига ўзининг муносиб улушини қўшаётган дурадгору курувчи, бўёқчи сувочки, ҳайдовчию электрчини қизгин меҳнат

устида учратдик. Айниқса, Қодир Юсупов етакчилигидаги дурадгорлар, Мирали пулис Ди бошлиқ бўёқчилар бригадаси аъзоларининг қўли-қўлига тегмайди. Ишбоши Салоҳиддин Жамонқулов эса бунёдкорларга бош-қош бўлиб, уларга кўрсатмалар, керак бўлганда кўмак бермоқда.

— Барчамизнинг фикру зикримиз тантаналар ўтказиладиган майдонни тезроқ ҳозирлашга қаратилган, — дейди у. — Бунинг учун иложи борича вақтдан унумли фойдаланмоқдамиз. Айниқса,

дурадгорларимизнинг ишлари жуда авжига чиқди. Уларнинг кетидан эса тезлик билан бўёқчиларимиз ҳам ҳаракатга тушишди. Жамоамизда ҳамжиҳатлик билан иш юритаётганимиз тўғрисида ҳам, ундан кейин барчамиз Наврўзни интиқлик билан кутаётганимиз сабабли ҳам ҳамма ўз ишини тез ва соз бажармоқда. Айниқса, Ҳикмат Қаҳҳоров, Альфия Холиқова сингари пардозловчиларимиз бор маҳоратларини ишга солишмоқда. Истаимизки, байрам баҳона бўи ерга ташриф буюрган ҳар бир киши

бизнинг меҳнатимиздан ҳам қувонсин, уларнинг яратилаётган шароит ва гўзаллиқдан диллари яйрасин.

Тез кунда бунёдкорлик ишлари ниятисига етади ва санъаткорлар бу ерда машқларни бошлаб юборишди. Албатта, кўнгилдагидек бунёд этилган ва безатилган ушбу майдон ҳамшаҳарларимиз ва пойтахтимиз меҳмонларига бир олам Наврўз нашидасини, қувончу бахтини бахшида этиши, шубҳасиз.

Шарифа ИЛЁСОВА.

СУРАТЛАРДА: тантаналар майдонининг ҳозирги кўриниши (юқорида); «Тошшахарнур» электрчиси Валерий Наумов иш устида; дурадгорлар Рустам Қурбонов ва Ҳамид Мансуровлар ишбоши Салоҳиддин Жамонқуловдан (ўртада) кўрсатма олишмоқда.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Қамра

Деразани ёмғир черта бошлади. Чиқ-чиқ-чиқ! Ташқарига боқдим. Дикқинафас ҳавода димиқиб, деразани очдим. Юзимга баҳорий илиқлик, димоғимга баҳор нафаси урилди. — Қара, баҳор келибди, — дедим аёлимга.

дея пичирлади лабларим. Унинг битта шохчасидан синдириб олгим келди. Узатган кўлларим ҳавода муллақ қолди. Беозоргина шаббода ўрик шохчаларини тебратиб юборди. Йўқ, йўқ, йўқ. Гулбарглари эгиб оҳиста юзимга теккизим.

Бека

УЙИНГИЗ ИФОРГА ТЎЛСИН

• Хонака гулларни сўғоришда совуқ сувдан кўра қайнатилган ва совутиб тиндирилган сув фойдаланиш керак. Қайнаш жараёнида хлорланган сувдаги айрим маъданли тузлар чўқади ва сув янада тозаланиб, сўғориш учун ани муддао бўлади.

• Гулдаста ясаётганда гулларнинг бир-бири билан биологик жиҳатдан мувофиқлигини ҳисобга олинг. Дейлик аттирларнинг ҳуши бўйи чиннигулларнинг сўлишига сабаб бўлади. Меваларнинг ҳиди эса ҳар қандай гулнинг ҳам тезроқ сўлишига сабаб бўлади.

• Агар хонадондаги узилган гуллар сўлиш бошласа, гул поясини қирқиб, иссиқ сувли ванна ёки тоғораса 20 дақиқача солиб қўйинг. Сўнгера хона даражасидаги сув солинган гулдонга солиб қўйишингиз мумкин. Гулдондаги гуллар узокроқ сўлимай турсин десангиз, ундаги сувга аспирин (3 литр сувга ярим таблетка) хандорисини ташлаб қўйинг.

Гўзал ХОЛИҚОВА.

ҚУВОНГАН ЮРАКЛАР

Беш ёшли қизим югургилаб келди. — Баҳор қани, дада, мен ҳам кўрай. — Ана, оқ ёмғирга қарагин. Баҳорни кўрасан, қизим, — дедим унга. Хонадонимизга баҳорий кайфият кирди. Ҳамма нарса бирдан ёришиб кетгандек туюлди. Уйимизни тўлдириб баҳор вальси янгради. Трамвайда келаятсам талабалар ётоқхонаси ёнида ўрик қийғос гулга кирибди. Юрагим ҳаққириб кетди. Бекада тушиб, оппоқ гуллаган ўрик ёнига бордим. — Ассалому алайкум, баҳоргул, — деб айтгим келди унга. Кўзим қувнаб ўрик гулларига термуддим. — Эрта очилганинг хосиятли бўлсин, —

Бутун борлиқни аллалаб, алла билан уйғотиб ёмғир ёғаяпти. Деразаларни томчилар чертади. Чиқ-чиқ-чиқ. Майсаларнинг, дов-дарахтларнинг қулониға шивирлайди: Уйғон, уйғон, уйғон! Деразадан хонадонларга яшариш ва янгилиниш фаслининг муаттар хидлари уфуриб киради. Баҳорни, Наврўз айёминини соғинган юраклар беҳиёриб қувончга тўлади: — Ассалому алайкум, баҳоргул, ассалом, Наврўз! — Шу кунларга етказганига шукр. Абдурахмон ЖўРА.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг улуғ шоир, таржимон, тарихнавис ва давлат арбоби, мураббий шоир Муҳаммадризо Эрнестович ўғли Осахий таваллудининг 190 йиллигини нишонлаш тўғрисидаги қарори адабий-маданий қадриятларимизни тиклаш, улардан ҳукукий-демократик жамият маънавиятини юксалтиришда фойдаланиш йўлидаги муҳим қадамдир.

Осахий ёшлиқдан яхши тарбия олади, бошланғич мактаб, кейин Хивадаги мадрасаларда ўқиб, замонасида мумкин бўлган диний ва дунёвий илмлар билан танишади. Табиатан зийрак ва истеъдодли бўлган Осахий мадрасада ўқиган чоғларини «Тавъизул-ошиқин» девонига ёзган дебодача куйидагича изоҳлайди:

завқ бағишламоқ, уларнинг кўнглини олмақ, куй ва кўшиқ билан дарддан халос қилмоқ деб тушунди: *Мутрибо, созингни овозинг била, Айла созу, айла созу, айла созу...* Демак, Осахийнинг уқтиришича, санъаткорнинг асосий вазифаси кишиларга, айниқса, ёш авлодга катта ҳис-ҳаяжонли —

мага қизиқшини билиши ва шунга қараб болани ҳар томонлама қўлаб-қувватлаши, унинг илм ёки касб эгаллашга бўлган ихлосини сусайтирмаслиги лозим дейди. Шунингдек, Осахийнинг таъкидлашича, билим бериш жараёнида муаллим болани эриктириб қўймаслиги керак, у ўз фаолиятида «устоди хунар шиори комил»га қатъий амал қилмоғи лозим. Чунки билим олишда ҳечам юзакчиликка йўл қўйиб бўлмайди, фақат кунт ва ихлос керак деб ёзади: *Келди асбоби жаҳон авсофи гафлат мужиби, Не уучиким уйқу ҳосил бўлуғи афсонади.*

Осахийнинг 190 йиллигига

ШОИРНИНГ БОЙ МЕРОСИ

Қадам айлабон илм йўлида бош, Хунар касбидо айлар эрдим талош, Не тунлар манга ҳобу, роҳат эди, Не кунлар замони фароғат эди.

Осахий йигирма ёшида истеъдодли шоир сифатида танилади. Хива хони Оллоқулихон уни мироблик вазифасига тайинлайди. Осахий мироблик вазифасида хизмат қилса ҳам йирик мулкдор бўлмаган. Осахийнинг асосий мақсади амалдорлик эмас, балки юксак савияли маданий киши бўлиб жамиятга хизмат қилиши, олимлик ва шоирлик билан шуҳрат қозониш бўлган.

Осахий асарларини кўздан кечирав эканмиз, у мусиканинг тарбиявий аҳамиятини эътироф қилиб, уни бола дунёқарашининг шаклланишига, ижобий фазилатларнинг ривожланишига ёрдам беришини таъкидлайди. Бу тарбиявий шунослар эътиборидан четдан қолмоқда. Шунингдек, Осахий дутор, таңбура, чанг, гижжакни яхшигина чолғувчи созанда бўлган. Шоир ҳофизу созандалар билан яқиндан алоқада бўлган, уларнинг куйларига газаллар ёзган ва ўзи ҳам анча куйлар яратган.

Осахий мусика назарияси бўйича махсус рисола ёзмаган бўлса-да, ҳар қандай ҳофиз ва мусика чолғувчининг асосий вазифаси тингловчиларга эстетик

эстетик куч бахш этишдан иборатдир: *Умароу фуқаро кўнглини ол бам аромик, Бедилнигдур умароу фуқаро, э мутриб, Осахий шеъринг ҳар зеру бам ичра ўқуким, Банданг ўлсунг ҳамма шоху узаро, э мутриб.* Мусикага оид «зеру бам», яъни ингичка ва йўғон товуш тушунчасини ишлатиш Осахийнинг мусика назариясидан хабардор эканлигини кўрсатади.

Осахий ота-онанинг бола тарбиясидаги, унинг дунёқарашини таркиб топтиришдаги ролини алоҳида таъкидлайди. Мутафаккирнинг фикрича, бола тарбиясида ота ҳам, она ҳам тенг иштирок этиши, иккови ҳам баравар масъулият сезиши лозим. *Гар бу гулшанда ано булса гулу сарв ато, Саи каби туғмағуси сарв гулдоним ўғул.* Демак, ота-она болага биринчи ўринда анъанавий тарбия қондаларини сингдиришга, саломлашиш, юриш-туриш, ейиш-ичиш қоидаларига, ўз қилмиши учун масъулият сезиш, ёмонликларни учун уялишга ўргатиш лозим. У болаларнинг тарбиясида ота-оналарнинг ўз фарзандларига ибрат бўлишини алоҳида таъкидлайди: *Ибрат ўндай ҳоли одам ахлига, Демайин одамки, олам ахлига.* Мутафаккир устод болаларнинг қобилиятини, ни-

Сидқу ихлос ўлас кимда жамъ ўзур ҳосил мурад, Ким, туғор мунодоқ ўғул андоқ атоу онади. Шоирнинг маърифий-дидактик қарашларида ақлий тарбия, ақлий билиш, маърифатли бўлиш, дунёвий билимларни ўрганиш масаласи муҳим ўринни эгаллайди.

Осахий ақлийнинг куч-қудратига катта баҳо берав экан, ундан таълим-тарбия, илм-маърифат ва ахлоқий тарбия муаммоларини ҳал этишда, шажининг ҳуқуқи, хатти ҳаракати ва фазилатларини ёритишда кенг фойдаланади. У таълим-тарбиянинг жамият таракқийотидаги ролини яхши тушулган ҳолда ёшларни дунёвий илм сирларини билишга, ҳодисалар моҳиятини англашга чакирлади.

Мутафаккир билимсизликни, нодонликни қаттиқ қоралайди, илм-маърифатнинг ёшларга рўшнолик келтиришини, ярамас, разил хатти-ҳаракатлардан сақлашни алоҳида таъкидлайди.

Муҳаммад Ризо Осахий кўз ўнгимизда ўзининг юксак истеъдоди, сермахсул ижоди билан гавдаланади ва унинг «Тавъизул-ошиқин» («Ошиқлар тумори»), «Фирдавс ул-икбол», «Риёз уд-давла» («Давлат ишлари») каби ўнлаб асарлари билан келажак авлодга хизмат қилади. Феруза РАСУЛОВА, Солиҳон ҲАСАНОВ, педагогика фанлари номзодлари.

Изҳор

ИБРАТЛИ СИФАТЛАР

Қамна Жонридни иккинчи жаҳон уруши тугаган 45—46-йиллардан буён билмади. Шунинг учун бўлса, эҳтимол, Жонрид менга ҳали ҳам ёш боладай кўринади.

Ўша йиллардаги ўта мураккаб шароитларда мен уни уйга тақлиф қилардим. Бизда етти ўғил, бир қиз, катта оила аъзоларининг ҳар бири таниш-билишлари, ўртоқлари, уфатлари бирин-кетин уйимизга келишар, иқтисод ўлғудай ночор, аммо раҳматлик ота-онамиз «Нега одам бошлаб келасан?» деб бирон марта биронтамизга айтганларини эслай олмаман. Уйимизда эса Жонрида тенгдошлар ҳамisha бор эди, оймилар унинг исмини айтишга тиллари келмасдан, менга «Ўглинг қалай, яхши юрибдимми?» деб кўрдилар ва ҳар ҳайит арафа кунни иложи бўлса олиб келавер деб айттардилар...

Жонрид Абдуллоҳонов Наманганда туғилди, Тошкентда оёққа турди. Наманганлик яна бир ошнам — Учқун Раҳмон ҳам бизниқига келиб турарди. Бу бири тенгдош, бири биздан кичкина ҳар икки дўстимиз ёшлиқдан етим қолиб, Тошкентдаги бағри кенглар муҳитида тарбия топиб шоир, ёзувчи, артист бўлиб, ўз йўлларини топиб олдилар ва шу ерда умр бўйи қўним бўлиб қолдилар...

Бу гапларни айтишдан мақсад нима? Гап шундаки, Наманганда туғилиб Абдулат номини олган шоир, ёзувчи, драматург, адабиёт оламида Тошкентда Жонрида айланди. Унинг шахсий ҳаёти-кечирмалари, турмуш сўқмоқларидан қочиб, суқилиб катта йўлга чиққунча нималарни кечиргани ҳар бир ёш ўғил-қизларга ҳамон ибрат бўла олади, дейилса ҳам хато бўлмайди. Чунки, ота-онадан ёш ажралиб, ўз ихтиёрида қолган ҳар бир гўдак Жонриддек тўғри йўлга чиқиб олганда, эҳтимол, орамизда умуман ёвузлар бўлмас ёки жуда озчиликдан иборат бўлармиди?!

Жонрид ўз ижодини шеърятдан бошлаган кезларида жуда ёш, радиоқўмитасига келиб қолади. Бу ерда шу йилларда Ҳаким Назир, Туроб Тўла, Хибзиддин Муҳаммадхон, Убай Бурхон, Бурхон Зиёев каби бир қатор шоир, ёзувчи, журналистлар радиода хизмат қилар, қамна ҳам шу даргоҳда эди. Биз номларини тилга олиб ўтган сиймоларни республикамизда ҳамма билди — уларнинг ҳар бири адабиётимизда ўзига хос ўринни эгаллаб, обрў-эътиборга сазовор бўлганлар. Жон-

рид ана шундай яхши муҳитда маънавий озиқ олиб воёга етди... ТошДўнинг журналистика факультетини битириб олий маълумотли бўлгунча анча-мунча шеър, қаторлар пайдо бўлган, кейин эса қатор романлар ҳам ёзди, танловларда голиб чиқди, мукофотлар олди, ёзувчилар уюшмаси, Радио, телевидение, қатор газета ва журналларда меҳнат қилиш ва ижодий махсулотлари билан ўзига хос обрў-эътиборга эга бўлди...

Жонрид ҳамisha турмушнинг иложи борича энг қайноқ жойларидан мавзular танлашга ҳаракат қилади. «Бир қиз ҳикояси», «Алексей Пешков», янги йўллар қурилишига бағишланган «Йўл» романи, «Тўфон», «Орият», «Суиқасд», «Хонадон», «Тергов», «Борса келмас» романлари инсон билан табиат ўртасидаги ўта мураккаб муносабатларни тасвирлашга бағишланган бу романлар ҳам яхши кутуби олинди...

Адабиёт шундай бир оламки, чинакам ижодкордан ҳамisha ҳаётнинг энг долзарб муаммолари, уларнинг энг тўғри ечимини излаб топишни талаб қилади. Агар таъбир жоиз бўлса, инсоният ҳаёти ҳеч қачон «ҳайбаракаллачилик»дан ибрат бўлган эмас ва бўлмайди. Ёзувчи ҳаётнинг мураккаб воқеалиги устида умр бўйи ўйлайди, излайди, топади, инсонга руҳий озиқ беради. Биз қутлуғ ўшга тўлган Жонрида ана шу ибратли сифатларни кўраимиз...

Аҳмад АЛИЕВ.

